

**ИСПОЛНИТЕЛЬНЫЙ КОМИТЕТ
ЛАИШЕВСКОГО
МУНИЦИПАЛЬНОГО РАЙОНА
РЕСПУБЛИКИ ТАТАРСТАН**

**ТАТАРСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ
ЛАЕШ МУНИЦИПАЛЬ
РАЙОНЫ
БАШКАРМА КОМИТЕТЫ**

Чернышевского ул., д.23, г.Лаишево
422610

Чернышевский урамы, 23 нче йорт
Лаеш ш. 422610

Тел: 8-(84378) -2-52-28 Факс: 8-(84378) -2-54-34
e-mail: Ispolkom.Laishevo@tatar.ru

2024 елның 18 гыйнвары

70 номер

КАРАР

Татарстан Республикасы Лаеш районында урта һөнәри һәм югары белем бирү программалары буенча максатчан укуыту турында Нигезләмәне раслау хакында

«Россия Федерациясендә мәгариф турында» 2012 елның 29 декабрендәге 273-ФЗ номерлы Федераль законның 56 статьясындагы 1 һәм 2 өлешләренә, "Урта һөнәри һәм югары белем бирү программалары буенча максатчан укуыту турында" 2020 елның 13 октябрендәге 1681 номерлы Россия Федерациясе Хөкүмәте Карарына ярашлы рәвештә, Лаеш муниципаль районының жирле үзидарә органнарын, муниципаль учреждениеләрен югары квалификацияле кадрлар белән тәэмин итү максатларында, **КАРАР БИРӘМ:**

1. Татарстан Республикасы Лаеш районында урта һөнәри һәм югары белем бирү программалары буенча максатчан укуыту турында Нигезләмәне, кушымта нигезендә, расларга.

2. Әлеге карар Интернет телекоммуникация челтәрендәге Татарстан Республикасы хокукый мәгълүмат рәсми порталында <http://pravo.tatarstan.ru>. веб-адресы буенча һәм интернет телекоммуникация челтәрендәге Татарстан Республикасы Муниципаль берәмлекләре Порталында урнаштырылган Татарстан Республикасы Лаеш муниципаль районының рәсми сайтында- <http://laishevo.tatarstan.ru>. веб-адресы буенча бастырып чыгарганнан соң үз көченә керә.

3. Әлеге карарның үтәлешен тикшереп торуны район Башкарма комитеты житәкчесенә беренче урынбасары А.Г.Карсаловка йөкләргә.

Житәкче

А.Ә. Нурмөхәммәтов

**Татарстан Республикасы Лаеш муниципаль районында
урта һөнәри һәм югары белем бирү программалары буенча максатлы укыту
нигезләмәсе.**

I. Гомуми нигезләмәләр

1. Әлеге Нигезләмә урта һөнәри һәм югары белемнең белем бирү программалары буенча максатлы белем бирүне (алга таба - мөгариф программасы, максатлы укыту) оештыру һәм гамәлгә ашыру тәртибен билгели.

2. Максатлы укыту белем бирү программасы буенча укырга керүче яки урта һөнәри һәм югары белем бирү программасы буенча укучы граждандан һәм жирле үзидарә органы (алга таба - максатлы укыту турында килешү) арасында төзелгән максатлы укыту турында килешү нигезендә гамәлгә ашырыла

максатлы укыту турында шартнамә төзегәндә һәм аны үтәгәндә, аның ягы-жирле үзидарә органы, ул максатлы укыту турында килешү төзегән гражданның бурычын үз эченә ала, укуны тәмамлагач, дәүләт муниципаль хезмәтен үтәү буенча килешү шартларын үти.

3. максатлы укыту турында шартнамәнең мөһим шартлары түбәндәгеләр була:

а) жирле үзидарә органының, юридик затның яисә индивидуаль эшкуарның (алга таба - заказчы) йөкләмәләре:

максатлы укыту турында шартнамә төзегән гражданданга укыту чорында ярдәм чаралары, шул исәптән матди стимуллаштыру чаралары, максатлы укыту турында шартнамә нигезендә үзләштерелә торган белем бирү программасы кысаларынан тыш күрсәтелә торган өстәмә түләүле белем бирү хезмәтләре өчен түләү, уку чорында торак урынын файдалануга һәм (яки) түләүгә бирү һәм (яки) башка чаралар (алга таба - ярдәм чаралары) күрсәтүне оештыру буенча;

максатлы укыту турында шартнамә белән билгеләнгән вакыттан да соңга калмыйча, белем бирү программасын үзләштерү нәтижәсендә алынган квалификациягә ярашлы рәвештә хезмәт эшчәнлеген гамәлгә ашыру урынын күрсәтеп, максатлы укыту турында шартнамә төзегән гражданны эшкә урнаштыру буенча (алга таба - хезмәт эшчәнлеген гамәлгә ашыру урыны);

б) максатлы укыту турында килешү төзегән гражданның йөкләмәләре:

максатлы укыту турында килешүдә күрсәтелгән Белем бирү программасын үзләштерү буенча (заказчы белән килешү буенча белем бирү программасын һәм

(яки) укыту формасын үзгөртү мөмкинлеге белән) (алга таба - укыту буенча йөкләмә););

максатлы укыту турындагы шартнамәдә (алга таба - хезмэт эшчәнлеген гамәлгә ашыру) билгеләнгән вакытта эшкә урнаштыруны исәпкә алып, алынган квалификация нигезендә кимендә 3 ел хезмэт эшчәнлеген гамәлгә ашыру буенча.

II. Максатлы уку турында шартнамәне төзү, гамәлгә ашыру һәм өзү

4. Максатлы уку турында шартнамә максатлы уку турында шартнамә яклары саны буенча нөсхәләр санында гади язма рәвештә төзелә.

5. Балигъ булмаган граждан аның законлы вәкиле - ата-анасы, уллыкка алучы яисә попечительнең язма рәвештә рәсмиләштерелгән ризалыгы белән максатлы уку турында шартнамә төзи. Күрсәтелгән ризалык максатлы уку турындагы шартнамәнең аерылгысыз өлеше булып тора.

Законлы вәкилнең - ата-ананың, уллыкка алучының яисә попечительнең язма рәвештә рәсмиләштерелгән ризалыгы граждан хокуктан файдалану сәләтен тулы күләмдә алган очракларда таләп ителми.

6. Максатлы уку турында шартнамә гражданның белем бирү программасын үзләштерү характеристикаларын (алга таба - укыту характеристикалары) билгели, алар түбәндәгеләрне кертә:

-белем бирү дәрәжәсе (урта һөнәри яисә югары белем);

-код һәм һөнәр (һөнәрләр), белгечлек (белгечлекләр), эзерлек юнәлеше (юнәлешләр), фәнни белгечлек (белгечлекләр) атамасы;

-укытуның рәвеше (формасы) заказчы карары буенча күрсәтелә;

-граждан белем бирү программасын үзләштерергә тиеш булган белем бирү эшчәнлеген гамәлгә ашыручы оешманың (оешмаларның) исеме (заказчы карары буенча күрсәтелә);

-урта һөнәри белем бирү уку-укыту программасын үзләштерү гамәлгә ашырылырга тиешле гомуми белем бирү дәрәжәсе (заказчы карары буенча күрсәтелә);

-белем бирү программасының (мәгариф программаларының) юнәлеше (заказчы карары буенча күрсәтелә).

6¹. Яклар килешүе буенча максатлы уку турында шартнамә белән максатлы уку турында шартнамә төзегән гражданның өлгерешенә таләпләр (алга таба - өлгерешкә таләпләр) билгеләнергә мөмкин. Уңышлылык таләпләре максатлы уку турындагы шартнамә нигезендә белем бирү программасын үзләштергән гражданга һөнәри эшчәнлекне гамәлгә ашыру мөмкинлеген тәмин итүче компетенцияләр формалаша торган дисциплиналарга, модульләргә һәм практикаларга карата билгеләнә. Күрсәтелгән дисциплиналар, модульләр һәм

практикалар исемлеге, шулай ук өлгерешкә таләпләрне үтәү критерийлары заказчы тарафыннан билгеләнә һәм максатлы уку туындагы килешүдә күрсәтелә.

Максатлы уку туында шартнамә төзегән граждан тарафыннан өлгерешкә таләпләр үтәлмәү туындагы карар заказчы тарафыннан кимендә 2 арадаш аттестация нәтижеләре буенча кабул ителә.

6². Граждан максатлы уку туында шартнамәдә билгеләнгән өлгереш таләпләрен үтәмәгән очракта, яклар килешүе буенча түбәндәге нәтижеләренң берсе билгеләнә:

а) максатлы уку туында шартнамәне өзү;

б) күләме максатлы белем бирүнең заказчысы тарафыннан билгеләнә торган матди характердагы ярдәм чараларын кыскарту, гражданның өлгереш таләпләрен үтәвенә карап.

6³. Максатлы уку туында шартнамә нигезендә гражданның уңышка ирешүгә булган таләпләрне үтәмәве максатлы уку туында шартнамәне өзүгә нигез булып тора, күрсәтелгән шартнамә белән шулай ук заказчының максатлы уку туында шартнамә төзегән гражданинга аның өлгерүен арттыруда ярдәм итү йөкләмәсе билгеләнә. Мондый ярдәм чаралары исемлеге, аларны бирү тәртибе, сроклары һәм шартлары максатлы уку туындагы шартнамә белән билгеләнә.

6⁴. Максатлы уку туындагы шартнамәдә аларны кыскарту тәртибе һәм аларны тулысынча торгызу шартлары билгеләнә, дип билгеләнгән очракта, максатлы уку туында шартнамә нигезендә гражданның уңышка ирешүгә булган таләпләрне үтәмәве матди характердагы ярдәм чараларын кыскарту өчен нигез булып тора,.

7. Максатлы уку туында шартнамәдә белем бирү характеристикалары нигезендә гражданның укырга керү срогы билгеләнә.

8. Заказчы яки граждан инициативасы буенча максатлы уку туында шартнамә яклары санына граждан белем бирү программасы буенча укырга керә торган яки белем бирү программасы буенча белем ала торган белем бирү эшчәнлеген гамәлгә ашыручы оешма һәм (яки) максатлы уку туында шартнамә нигезендә граждан эшкә урнашчак оешма (алга таба - эш бирүче оешма) кертелә..

9. Максатлы уку туында килешү буенча заказчының гражданны эшкә урнаштыру буенча йөкләмәләре граждан белән хезмәт килешүе төзү яки Граждан белән эш бирүче оешма арасында билгесез вакытка яки 3 елдан да ким булмаган вакытка хезмәт килешүе төзү юлы белән үтәләчәк.

10. Максатлы уку туында килешүдә хезмәт эшчәнлеген гамәлгә ашыру урынын билгеләүнең түбәндәге шартларының берсе күрсәтелә:

- граждан заказчы булган оешмага (заказчы булган шәхси эшмәкәргә) эшкә урнаштырылачак;

- граждан максатлы уку туурнда килешү яклары санына кертелгән эш бирүче оешмага эшкә урнаштырылачак;

- эш бирүче оешманың исеме;

- эш бирүче оешма эшчәнлегенең характеры;

- вазыйфа (вазыйфа), һөнәр (һөнәр) белгечлек (белгечлек), квалификация (квалификация) яки эш төрөн (төрлөрөн) күрсәтү юлы белән билгеләнә торган (билгеләнә торган) башкарыла торган хезмәт функциясе (функцияләре) (максатлы уку туурнда килешүдә хезмәт функциясенен (функцияләренен) күрсәтелгән характеристикаларының берсе яки берничәсе күрсәтелергә мөмкин).

11. Хезмәт эшчәнлеген гамәлгә ашыру урыны максатлы уку туурнда килешүдә түбәндәге характеристикалар арасынан бер характеристика күрсәтеп билгеләнә:

хезмәт эшчәнлеге башкарылачак чын адрес, шул исәптән структур бүлекчәдә, филиалда, заказчы яки эш бирүче оешма вәкиллегендә;

Россия Федерациясе субъекты чикләрендәге административ-территориаль бүленеш объектының (объектларының) атамасы;

Россия Федерациясе субъектының (субъектларының) атамасы.

12. Заказчы карары буенча максатлы уку туурнда килешүдә заказчының икътисади эшчәнлеге төрләрә (төрләрә) күрсәтелә, әгәр граждан оешмага эшкә урнаштырылса.

13. Максатлы уку туурнда шартнамә белән хезмәт эшчәнлеген гамәлгә ашыру чорында гражданның хезмәтенә түләү шартлары, шул исәптән хезмәт өчен түләүнең минималь дәрәжәсе билгеләнә ала.

14. Максатлы уку туурнда шартнамә белән граждан, белем бирү эшчәнлеген гамәлгә ашыручы оешмадан белем алуға (укуны тәмамлауға) бәйле рәвештә гражданны читләштергәннән соң (алга таба - эшкә урнаштыруның билгеләнгән срогы) заказчы яисә эш бирүче белән хезмәт шартнамәсе төзөргә тиешле чор билгеләнә.

Гражданды максатлы уку туурнда шартнамәдә каралган хезмәт эшчәнлеген гамәлгә ашыру өчен белем бирү эшчәнлеген гамәлгә ашыра торган оешмадан белем алуға (белем алу тәмамлануға) бәйле рәвештә гражданды аккредитация узун кирәк булса, белгечне аккредитацияләү өчен 6 ай бирелә (алга таба - белгечне аккредитацияләү вакыты). Мондый очракта эшкә урнашуның билгеләнгән вакыты белгечнең аккредитациясен үтү срогы тәмамланган датадан санала.

15. Белем бирү программасы буенча уку керә торган граждан уку кергәннән соң бер айдан да соңга калмыйча заказчыга уку керү туурнда язма рәвештә хәбәр итә. Заказчы бер ай эчендә белем бирү эшчәнлеген гамәлгә

ашыручы оешмага (эгер ул максатлы уку турында шартнамә ягы булмаса), максатлы уку турында шартнамә булу турында язма рәвештә хәбәр итә.

Максатлы уку турында шартнамә максатлы уку турында шартнамә яклары килешүе буенча өзелергә мөмкин. Максатлы уку турында шартнамә яклар килешүе буенча өзелгәндә, яклар йөкләмәләрне үтәү туктатыла, яклар йөкләмәләрне үтәмәгән өчен җаваплылыктан азат ителә. Максатлы уку турында шартнамәне өзү турындагы килешү гади язма рәвештә башкарыла. Заказчы бер ай эчендә белем бирү эшчәнлеген гамәлгә ашыручы оешмага максатлы уку турында шартнамәне өзү турында язма рәвештә хәбәр итә (эгер ул максатлы уку турында шартнамәнең ягы булмаса).

17. Максатлы уку турында шартнамәдә якларның Россия Федерациясе законнары билгеләгән белән чагыштырганда нигезләмәләрен начарайтмый торган башка шартлар булырга мөмкин.

III. Максатлы уку турында шартнамәне үзгәртү, максатлы уку турында шартнамә якларының йөкләмәләрен үтәүне туктатып тору, максатлы уку турында шартнамәне өзү, максатлы уку турындагы шартнамә буенча йөкләмәләрне үтәүдән һәм аларны үтәмәгән өчен җаваплылыктан максатлы уку турында шартнамә якларын азат итү

18. Максатлы уку турында шартнамә төзегәннән соң аңа, шул исәптән хезмәт эшчәнлеген гамәлгә ашыру урыны өлешендә, максатлы уку турында шартнамә яклары килешүе буенча үзгәрешләр кертелергә мөмкин. Максатлы уку турында шартнамәгә кертелә торган үзгәрешләр аңа карата өстәмә килешүләр белән рәсмиләштерелә.

19. Граждан инициативасы буенча максатлы уку турында шартнамә граждан укырга кергәннән соң максатлы уку турында килешү төзү датасыннан иртәрәк булмаган вакытта барлыкка килгән түбәндәге нигезләр буенча өзелә:

- граждан, билгеләнгән тәртиптә инвалид бала, I төркем инвалид дип танылган улы, кызы, эти-энисе, тормыш иптәше (хатыны) турында кайгыртуны гамәлгә ашыра, эгер граждан белем бирү программасы буенча көндөзгә яки көндөзгә-читтән торып уку формасы буенча улы, кызы, эти-энисе, хатыны (хатыны) даими яшәү урыны буенча укымаса һәм әлегә нигезгә бәйлә рәвештә Граждан инициативасы буенча ул максатлы уку турында килешү нигезендә укыган оешмадан чыгарылса;

- эгер граждан хәрби хезмәткә чакырылу буенча хәрби хезмәт үтәүче затлардан тыш, хәрби хезмәткәрнең тормыш иптәше (хатыны) булса, эгер граждан көндөзгә яки көндөзгә-читтән торып уку формасы буенча тормыш иптәше (хатыны) хәрби хезмәт урыныннан читтә белем бирү программасы буенча укыган булса һәм әлегә нигез белән бәйлә рәвештә Граждан инициативасы буенча максатлы уку турында шартнамә нигезендә укыган белем бирү эшчәнлеген гамәлгә ашыручы оешмадан чыгарылса;

- эгәр гражданин билгеләнгән тәртиптә I яисә II төркем инвалид дип танылса.

Максатлы уку турында шартнамәне өзәргә теләгән нигезләрнең берсе барлыкка килгән очракта, заказчыга раслаучы документ (документлар) һәм белем бирү эшчәнлеген гамәлгә ашыручы оешмадан күчерү турындагы документ кушымтасы белән мондый нигезләрнең барлыгы турында язма рәвештә хәбәр итә. Максатлы уку турында шартнамә өзелә, максатлы уку турындагы шартнамә яклары максатлы уку турындагы шартнамә буенча йөкләмәләрне үтәмәгән өчен җаваплылыктан азат ителә.

Максатлы уку турында шартнамәне өзәргә теләгән граждан заказчыга, раслаучы документ (документлар) кушымтасы белән мондый нигезләрнең булуы турында язма рәвештә хәбәр итә. Максатлы уку турында шартнамә өзелә, максатлы уку турындагы шартнамә яклары максатлы уку турындагы шартнамә буенча йөкләмәләрне үтәмәгән өчен җаваплылыктан азат ителә.

20. Граждан инициативасы буенча хезмәт эшчәнлеген башкару йөкләмәләрне үтәү максатлы уку турында шартнамә төзү датасыннан алданрак булмаган түбәндәге нигезләр буенча туктатыла:

- гражданның, федераль законнарда һәм Россия Федерациясенең башка норматив хокукый актларында билгеләнгән тәртиптә бирелгән медицина бәяләмәсе белән расланган, үзләштерелә торган яисә үзләштерелгән белем бирү программасы нигезендә эш башкару өчен медицина ягыннан каршылыклары ачыкланган;

- граждан билгеләнгән тәртиптә инвалид бала, I төркем инвалид дип танылган улы, кызы, ата-анасы, ире (хатыны) артыннан карауны гамәлгә ашыра, эгәр максатлы уку турындагы шартнамә нигезендә хезмәт эшчәнлеге улы, кызы, ата-анасы, ире (хатыны) даими яшәү урыны буенча башкарылмаска тиеш булса, I төркем инвалид булып танылган улын, кызын, ирен (хатынын) тәрбияләүне гамәлгә ашыра;

- граждан хәрби хезмәт узучы затлардан тыш, эгәр хезмәт эшчәнлеге максатлы уку турындагы шартнамә нигезендә ир яисә хатынның (иренең) хәрби хезмәт урыны буенча башкарылмаска тиеш булса, хәрби хезмәткәрнең ире (хатыны) булып тора;

- граждан, күрсәтелгән гражданның закон буенча карап тотарга тиешле башка затлар булмаса, шулай ук күрсәтелгән гражданның тулысынча дүрләт тәминатында булмаса һәм гражданның яшәү урыны буенча федераль медик-социаль экспертиза учреждениесе бәяләмәсе нигезендә, ата-анасын, ирен (хатынын), бертуган энесен, бертуган сеңлесен, бабасын, әбисен яисә уллыкка алучысын даими карап тора;

- гражданин билгеләнгән тәртиптә I яисә II төркем инвалид дип танылган;

- гражданин 3 яшькә кадәрге баланы карый;

- йөкләлек һәм бала табу (йөкләлек һәм бала табу буенча отпуск чорына, ә күрсәтелгән отпуск булмаганда - тиешле очракта бирелә торган күрсәтелгән отпуск озынлыгына туры килә торган вакытка);

- гражданин вакытлыча бер айдан артык хезмәткә сәләтсез.

Әгәр йөкләлек һәм бала табу буенча отпуск, 3 яшькә житкәнче бала карау буенча отпуск максатлы уку турындагы шартнамәдә билгеләнгән хезмәт эшчәнлеген гамәлгә ашыру урыны буенча бирелсә, йөкләмәләренә үтәүне нигезләп буенча туктатып тору гамәлгә ашырылмый.

21. Хезмәт эшчәнлеген башкару йөкләмәләрен үтәү граждан чакырылыш буенча хәрби хезмәт узган чорда туктатыла.

22. Әлеге Нигезләмәнең бер нигезе барлыкка килгән очракта:

- граждан, күрсәтелгән нигез барлыкка килү датасыннан бер айдан да соңга калмыйча, әлеге документ (документлар) кушымтасы белән мондый нигезләренәң булуы турында заказчыга язма рәвештә хәбәр итә;

- Әлеге Нигезләмәнең бер нигезе барлыкка килгәндә, заказчы максатлы укуы турындагы шартнамәгә күрсәтелгән нигезләренә бетерүне тәмин итә торган хезмәт эшчәнлеген гамәлгә ашыру урыны өлешендә үзгәрешләр кертергә хокуклы. Мондый үзгәрешләр, граждан белән килештереп, заказчы тарафыннан кертелә (максатлы уку турындагы шартнамәнең ягы эш бирүче-оешма булса - шулай ук эш бирүче оешма белән килештереп);

- Әлеге Нигезләмәнең бер нигезе барлыкка килгән очракта, максатлы уку турындагы шартнамәгә үзгәрешләр кертелмәгән булса, максатлы укуы турындагы шартнамә буенча якларның йөкләмәләрен үтәү туктатыла.

Эшкә урнаштыру билгеләнгән вакытыннан алып 3 ел дәвамында гражданин ел саен язма рәвештә заказчыга максатлы укуы турындагы шартнамә (документлар) нигезендә йөкләмәләренә үтәүне туктатып тору өчен нигез барлыгы турында хәбәр итә. Заказчыга хәбәр ителмәгән очракта чираттагы ел тәмамлангандан соң бер ай эчендә максатлы укуы турында килешү буенча йөкләмәләренә үтәүне туктату өчен нигез барлыкка килгәннән соң максатлы укуы турында килешү буенча йөкләмәләренә үтәү яңадан башлана. Әгәр максатлы укуы турында килешү буенча йөкләмәләренә үтәүне туктатып тору өчен нигез билгеләнгән эшкә урнашу срогыннан 3 ел узганчы бетерелсә, максатлы укуы турында килешү буенча якларның йөкләмәләрен үтәү яңадан торгызыла һәм билгеләнгән эшкә урнашу срогыннан 3 ел узганчы гамәлдә була, йөкләмәләренә үтәү туктатылган чордан тыш. Әгәр әлеге нигез билгеләнгән эшкә урнашу вакытыннан 3 ел узганчы бетерелмәсә, максатлы укуы турында килешү өзелә, максатлы укуы турында килешү яклары максатлы укуы турында килешү буенча йөкләмәләренә үтәмәгән өчен җаваплылыктан азат ителә.

23. Максатлы укуы турында шартнамә нигезендә белем бирү программасын үзләштергән граждан шул ук заказчы белән (эш бирүче оешма белән килешү буенча, әгәр эш бирүче оешма максатлы укуы турында Шартнамәнең ягы булса) максатлы укуы турында шартнамәдән соң, Граждан инициативасы буенча туктатып торучы килешү төзи ала, максатлы укуы турында шартнамәдә билгеләнгән йөкләмәләренә үтәүдән аны алга таба да азат итү, әлеге пункт белән билгеләнгән тәртиптә (алга таба - максатлы укуы турында киләсе шартнамә) азат итү, әгәр максатлы укуы турында киләсе шартнамә түбәндәге дәрәжәдәге белем бирү программасын үзләштерүне күздә тотса икән:

- максатлы уку турындагы шартнамә нигезендә квалификацияле эшчеләр, хезмәткәрләр эзерләү программасын үзләштергән граждан тарафыннан урта звено белгечләрен эзерләү программасын үзләштерү;
- бакалавриат программасын, урта һөнәри белем бирүнең максатлы уку турындагы шартнамә нигезендә үзләштерелгән гражданның специалитеты программасын үзләштерү;
- максатлы уку турындагы шартнамә нигезендә бакалавриат программасын үзләштергән граждан тарафыннан магистратура программасын үзләштерү;
- магистратура программасын яисә специалитет программасын максатлы уку турындагы шартнамә нигезендә үзләштергән граждан тарафыннан ординатура программасын, стажировка программасын үзләштерү;
- максатлы уку турындагы шартнамә нигезендә магистратура программасын, специалитет программасын, ординатура программасын яисә ассистент-стажировка программасын үзләштергән граждан тарафыннан аспирантурада (адъюнктурада) фәнни һәм фәнни-педагогик кадрлар эзерләү программасын үзләштерү.

Максатлы уку турында киләсе шартнамә төзелгәннән соң максатлы уку турында шартнамәдә билгеләнгән йөкләмәләргә үтәү граждан инициативасы буенча түбәндәгә дәрәжәдәгә белем бирү программасы буенча укырга керү срогы чыкканчы, әмма 6 айдан да артык булмаган вакытка туктатыла.

Граждан киләсе дәрәжәдәгә белем бирү программасы буенча укырга кергәннән соң максатлы уку турында шартнамәдә билгеләнгән йөкләмәләргә үтәү граждан инициативасы буенча киләсе дәрәжәдәгә белем бирү программасын үзләштерү тәмамланганчы һәм максатлы уку турында киләсе шартнамә буенча эшкә урнашуның билгеләнгән срогы тәмамланганчы туктатылып тора.

Гражданны максатлы уку турындагы түбәндәгә шартнамә нигезендә эшкә урнаштырганнан соң заказчы максатлы уку турындагы шартнамә буенча йөкләмәләргә үтәмәгән өчен җаваплылыктан азат ителә, гражданның максатлы уку турындагы шартнамә буенча йөкләмәләрен үтәү туктатыла.

Граждан максатлы уку турында киләсе шартнамә нигезендә хезмәт эшчәнлеген гамәлгә ашыру йөкләмәләрен үтәгәннән соң, граждан максатлы уку турындагы шартнамә буенча йөкләмәләргә үтәмәгән өчен җаваплылыктан азат ителә.

Әгәр граждан киләсе дәрәжәдәгә белем бирү программасы буенча укырга кермәсә яки киләсе дәрәжәдәгә белем бирү программасын үзләштерү буенча максатлы уку турында килешүдә билгеләнгән йөкләмәгә үтәмәсә, максатлы уку турында килешүдә билгеләнгән йөкләмәләргә үтәү яңадан башлана.

Әгәр граждан максатлы уку турында киләсе шартнамәдә билгеләнгән хезмәт эшчәнлеген башкару йөкләмәләрен үтәмәсә, ул максатлы уку турындагы

шартнамэ буенча да, максатлы уку турында килэсе шартнамэ буенча да йөклэмэлэрне үтэмэгэн өчен жаваплы була.

Максатлы уку турында икенче шартнамэга максатлы укыту турында шартнамэ төзү һәм өзү тәртибе, хезмэт эшчәнлеген гамэлгэ ашыру урынын билгеләү һәм үзгәртү шартлары, якларны максатлы уку турында шартнамэ буенча йөклэмэлэрне үтәүдән азат итү тәртибе һәм нигезләре, компенсация түләү тәртибе, чыгымнар күләмен билгеләү тәртибе һәм әлеге Нигезләмәдә максатлы укыту турындагы шартнамэга карата каралган аларны каплау тәртибе кагыла.

24. Максатлы уку турында шартнамэ яклары максатлы уку турындагы шартнамэ буенча йөклэмэлэрне үтәүдән һәм якларның йөклэмэлэрен үтэмэгэн яисэ үтэгән өчен жаваплылыктан азат ителә, максатлы уку турында шартнамэ төзү датасыннан иртэрэк булмаган нигездә түбэндәгеләр өстәлә:

а) максатлы уку турында шартнамэ шартларында граждан тарафыннан хезмэт эшчәнлеген гамэлгэ ашыру йөклэмэлэрен үтәүгә комачаулый торган нигез:

- гражданин максатлы уку турында шартнамэдә каралган таләпләргә туры килми (шул исәптән гражданны дәүләт серен тәшкил иткән мәгълүматларга кертүдән баш тарту);

- заказчы максатлы уку турында килешүдә күрсәтелгән икътисадый эшчәнлек төрен (төрлэрен) гамэлгэ ашыруны туктатты, әгәр граждан заказчы булып торучы оешмага эшкә урнашса (заказчы булган шәхси эшкуарга);

- максатлы уку турында шартнамэ тарафыннан төзелгән яисэ максатлы уку турында шартнамэдә күрсәтелгән оешма-эш бирүче максатлы уку турында килешүдә күрсәтелгән икътисадый эшчәнлек төрен (төрлэрен) гамэлгэ ашыруны туктатса яисэ бетерсә;

б) укыту буенча йөклэмэлэрне үтәүгә комачаулый торган нигезләр:

- белем бирү эшчәнлеген гамэлгэ ашыручы оешманы бетерү;

- мәгариф программасы буенча белем бирү эшчәнлеген гамэлгэ ашыруга лицензияне (алга таба - лицензия) гамәлдән чыгару;

- белем бирү эшчәнлеген гамэлгэ ашыручы оешма лицензиясенен гамәлдә булуын туктатып тору;

- белем бирү эшчәнлеген гамэлгэ ашыра торган оешмадан, белем бирү программасы буенча дәүләт аккредитациясеннән (алга таба - дәүләт аккредитациясе) мэхрүм итү (аспирантурада (адъюнктурда) фәнни һәм фәнни-педагогик кадрлар әзерләү программаларыннан тыш);

- белем бирү эшчәнлеген гамэлгэ ашыручы оешманың дәүләт аккредитациясе гамәлдә булу срогы тәмамлану (аспирантурада (адъюнктурда) фәнни һәм фәнни-педагогик кадрлар әзерләү программаларыннан тыш);

- белем бирү эшчәнлеген гамәлгә ашыручы оешмага дәүләт аккредитациясе гамәлдә булуын туктатып тору (аспирантурада (адъюнктурда фәнни һәм фәнни-педагогик кадрлар әзерләү программаларыннан тыш);

в) башка нигезләр:

- заказчы булган орган яисә оешма, аның функцияләрен башка органга биреп, дәүләт хакимияте органын, жирле үзидарә органын бетерүдән тыш) бетерелгән (юкка чыгарылган);

заказчы булган шәхси эшмәкәр үз эшчәнлеген туктатса.

25. Әлеге Нигезләмәнең нигезләре барлыкка килгәндә, заказчы граждан белән килештереп (максатлы уку турындагы шартнамәнең ягы эш бирүче булса, - шулай ук эш бирүче оешма белән килештереп) хезмәт эшчәнлеген гамәлгә ашыру урынының күрсәтелгән нигезләрне бетерүне тәмин итә торган өлешендәге үзгәрешләрне максатлы уку турында шартнамәгә кертергә хокуклы. Әгәр әлеге нигез юкка чыгарылмаган булса, максатлы уку турындагы шартнамә буенча гражданның һәм заказчының йөкләмәләрен үтәү туктатып торыла, заказчы, раслаучы документ (документлар) кушымтасы белән, йөкләмәләрне үтәүне туктатып тору турында гражданга язма рәвештә хәбәр итә. Максатлы уку турындагы шартнамә буенча йөкләмәләрне үтәүне туктатып тору өчен нигез эшкә урнаштыру билгеләнгән вакыттан алып 3 ел үткәнгә кадәр бетерелгән булса, максатлы уку турындагы шартнамә буенча гражданның һәм заказчының йөкләмәләрен үтәү, йөкләмәләрне үтәү туктатылган вакыттан тыш, эшкә урнашуның билгеләнгән срогы тәмамланганчы 3 ел гамәлдә була. Әгәр әлеге нигез эшкә урнаштыру билгеләнгән вакыттан алып 3 ел үткәнчегә кадәр бетерелмәгән булса, максатлы уку турындагы шартнамә өзелә, максатлы уку турындагы шартнамә яклары максатлы уку турындагы шартнамә буенча йөкләмәләрне үтәмәгән өчен җаваплылыктан азат ителә. Әлеге Нигезләмәгә нигез салынганда максатлы уку турында шартнамә өзелә, гражданин максатлы уку турындагы шартнамә буенча йөкләмәләрне үтәмәгән өчен җаваплылыктан азат ителә, заказчы максатлы уку турындагы шартнамә буенча йөкләмәләрне үтәмәгән өчен җаваплы була.

26. Әлеге Нигезләмәдә каралган нигезләрнең берсе барлыкка килгәндә, граждан заказчыга, әлеге документ (документлар) кушымтасы белән мондый нигез барлыкка килү датасыннан бер айдан да соңга калмыйча, нигез барлыкка килү турында язма рәвештә хәбәр итә.

Максатлы уку турында шартнамәдә белем бирү эшчәнлеген гамәлгә ашыручы оешма (оешма) күрсәтелгән очракта, һәм граждан белем бирү эшчәнлеген гамәлгә ашыручы башка оешмага (алга таба - башка оешма) күчерелгән булса, заказчы максатлы уку турында шартнамәгә, мәгариф эшчәнлеген гамәлгә ашыручы оешманы максатлы уку турындагы килешүдә күрсәтелгән үзгәрешләрне башка оешмага алмаштыруны тәмин итә торган үзгәрешләр кертергә хокуклы.

Әгәр бу очракта заказчы максатлы уку турындагы шартнамәгә күрсәтелгән үзгәрешләрне кертмәсә, максатлы уку турындагы шартнамә өзелә, максатлы

уқыту турындагы шартнамә яклары максатлы уку турындагы шартнамә буенча йөкләмәләрне үтәмәгән өчен жаваплылыктан азат ителә.

Әгәр граждан башка оешмага күчерелмәгән булса:

а) әгәр граждан үзенә бәйле булмаган сәбәпләр буенча башка оешмага күчерелмәгән булса, максатлы уку турында шартнамә өзелә, максатлы уқыту турындагы шартнамә яклары максатлы уқыту турындагы шартнамә буенча йөкләмәләрне үтәмәгән өчен жаваплылыктан азат ителә;

-әгәр граждан башка оешмага күчерүдән баш тартса, максатлы уку турындагы шартнамә өзелә, гражданин максатлы уку турындагы шартнамә буенча йөкләмәләрне үтәмәгән өчен жаваплылык тота, заказчы максатлы уку турындагы шартнамә буенча йөкләмәләрне үтәмәгән өчен жаваплылыктан азат ителә;

б) әгәр граждан үзенә бәйле булмаган сәбәпләр аркасында башка оешмага күчерелмәгән булса, максатлы уку турындагы шартнамә өзелә, максатлы уқыту турындагы шартнамә яклары максатлы уқыту турындагы шартнамә буенча йөкләмәләрне үтәмәгән өчен жаваплылыктан азат ителә;

- әгәр граждан башка оешмага күчерүдән баш тартса, максатлы уку турында шартнамә өзелә, гражданин максатлы уку турындагы шартнамә буенча йөкләмәләрне үтәмәгән өчен жаваплылык тота, заказчы максатлы уку турындагы шартнамә буенча йөкләмәләрне үтәмәгән өчен жаваплылыктан азат ителә.

26. Фәнни һәм фәнни-педагогик кадрларны эзерләү программалары буенча максатлы уку турындагы шартнамәләрдә (адъюнктура) дәүләт аккредитациясе булу таләбе кулланылмый.

27. Максатлы уку турында шартнамә өзелә, максатлы уқыту турындагы шартнамә яклары максатлы уку турындагы шартнамә буенча йөкләмәләрне үтәмәгән өчен жаваплылыктан азат ителә.

28. максатлы уку турында шартнамә төзегән граждан максатлы уку турындагы килешүдә күрсәтелгән уку характеристикалары нигезендә укырга кабул ителмәгән булса, максатлы уку турындагы шартнамәдә күрсәтелгән срокта, гражданин заказчының уку характеристикалары нигезендә укуга ирешә алмавы турында язма рәвештә хәбәр итә. Максатлы уку турында шартнамә өзелә, максатлы уқыту турындагы шартнамә яклары максатлы уку турындагы шартнамә буенча йөкләмәләрне үтәмәгән өчен жаваплылыктан азат ителә.

29. Граждан белем бирү программасын гражданга академик отпуск, йөкләлек һәм бала табу буенча отпуск, 3 яшькә кадәр бала карау буенча отпуск бирелгән очракта үзләштерә ала.

Әгәр граждан белем бирү программасын үзләштерүне үзләштерү срогыннан 5 елга артык чор тәмамланганчыга кадәр тәмамламаган булса, заказчы максатлы уқыту турындагы килешүне үтәүдән берьяклы тәртиптә баш тартырга хокуклы. Максатлы уку турында килешү кире кагылган очракта, яклар максатлы уку турындагы шартнамә буенча йөкләмәләрне үтәмәгән өчен жаваплылыктан азат ителә.

Өгәр максатлы уку турында шартнамә максатлы уку турында түбәндәге шартнамә булса, аны өзү максатлы уку турында шартнамәне өзүгә китерә.

30. Өгәр граждан уку-уқыту эшчәнлеген гамәлгә ашыручы оешмадан максатлы уку турындагы шартнамә (күчерү тәртибендә укудан тыш) нигезендә укыган яисә белем бирү программасын үзләштергән һәм максатлы уку турындагы шартнамә нигезендә хезмәт эшчәнлеген гамәлгә ашыруга керешмәгән булса яисә уку программасын үзләштергән яисә белем бирү программасын үзләштергән һәм белгечнең аккредитация узу вакыты чыкканчы аккредитациясен узмаган булса, яисә хезмәт шартнамәсе граждан инициативасы (үз теләге белән) буенча өзелгән булса, максатлы уку турындагы шартнамә буенча йөкләмәләрне үтәмәгән өчен заказчы җаваплылыктан азат ителә, гражданин максатлы уку турындагы шартнамә буенча йөкләмәләрне үтәмәгән өчен җаваплы була.

30¹. Максатлы уку турында шартнамә буенча гражданның өлгерешкә таләпләрне үтәмәве максатлы уку турындагы килешүне өзүнең нигезе булып тора, һәм гражданин өлгерешкә таләпләрне үтәмәгән очракта, максатлы уку турында шартнамә өзелә, заказчы максатлы уку турындагы шартнамә буенча йөкләмәләрне үтәмәгән өчен җаваплылыктан азат ителә, гражданин максатлы уку турындагы шартнамә буенча йөкләмәләрне үтәмәгән өчен җаваплы була.

31. Гражданны максатлы укыту турындагы шартнамәгә туры килми торган укыту характеристикалары белән укыту инициативасы буенча укытуга күчергән очракта, укыту характеристикалары турындагы шартнамә яклары килешүе буенча укыту характеристикалары үзгәртелергә мөмкин. Өгәр яклар килешүгә килмәсә, максатлы уку турындагы килешү өзелә, заказчы максатлы уку турындагы шартнамә буенча йөкләмәләрне үтәмәгән өчен җаваплылыктан азат ителә, гражданин максатлы уку турындагы шартнамә буенча йөкләмәләрне үтәмәгән өчен җаваплы була.

32. Граждан максатлы уку турында шартнамәне эшкә урнаштырудан баш тарткан очракта, граждан максатлы уку турында шартнамә буенча йөкләмәләрне үтәмәгән өчен җаваплылыктан азат ителә, заказчы максатлы уку турында шартнамә буенча йөкләмәләрне үтәмәгән өчен җаваплы була.

33. Хезмәт шартнамәсе өзелгән очракта, әлегә Нигезләмәдә күрсәтелгән вакыт узганчы, максатлы уку турындагы шартнамә өзелә, заказчы максатлы уку турындагы шартнамә буенча йөкләмәләрне үтәмәгән өчен җаваплылыктан азат ителә, гражданин максатлы уку турындагы шартнамә буенча йөкләмәләрне үтәмәгән өчен җаваплы була.

34. Хезмәт шартнамәсе өзелгән очракта, Нигезләмәдә күрсәтелгән килешү максатлы уку турында шартнамә өзелүгә кадәр, яклар, әлегә Нигезләмәнең 52 пунктында каралган очрактан тыш, максатлы уку турындагы шартнамә буенча йөкләмәләрне үтәмәгән өчен җаваплылыктан азат ителә.

35. Россия Федерациясе Хезмәт кодексында каралган башка нигезләр буенча хезмәт шартнамәсе өзелгән очракта, әлегә Нигезләмәнең 3 пунктындагы

"б" пунктчасының өченче абзацында күрсәтелгән срок тәмамланганчыга кадәр, максатлы уку турындагы шартнамә өзелә, яклар максатлы уку турындагы шартнамә буенча йөкләмәләрне үтәмәгән өчен җаваплылыктан азат ителә.

IV. Заказчы гражданны эшкә урнаштыру буенча максатлы уку турындагы килешүдә каралган йөкләмәләрне үтәмәгән очракта гражданга компенсация түлү

36. Заказчы, максатлы уку турында Шартнамәдә каралган гражданны эшкә урнаштыру йөкләмәләрен үтәмәгән очракта, максатлы уку турында шартнамәдә билгеләнгән срок дэвамында гражданинга максатлы уку турында шартнамә нигезендә хезмәт эшчәнлеген башкарган яки эшкә урнаштырылырга тиешле муниципаль берәмлектә уртача айлык исәпләнгән хезмәт хакының 3 тапкыр күләменә тиң компенсация түли (алга таба компенсация).

37. Әгәр максатлы уку турында шартнамәдә гражданны эшкә урнаштыру мөмкинлеге каралган һәм граждан эшкә урнаштырылмаган булса, компенсация күрсәтелгән хезмәт хакының иң зур күләме билгеләнгән муниципаль берәмлектә уртача айлык исәпләнгән хезмәт хакына ярашлы исәпләнә.

38. Компенсация гражданны белем алу (укуны тәмамлау) белән бәйле рәвештә белем бирү эшчәнлеген алып баручы оешмадан чыгару датасына исәпләнә.

39. Компенсацияне исәпләү өчен заказчы оешмаларда, шәхси эшмәкәрләрдә һәм физик затларда ялланган хезмәткәрләренң уртача айлык исәпләнгән хезмәт хакы (хезмәт эшчәнлегеннән уртача айлык керем) турында рәсми статистик мәгълүматны куллана.

40. Компенсация заказчы тарафыннан гражданның кредит оешмасындагы хисабына акча күчерү юлы белән түләнә.

V. Заказчының гражданга ярдәм чаралары күрсәтү белән бәйле чыгымнарны каплау

41. Максатлы уку турында Шартнамәдә каралган уку һәм (яки) хезмәт эшчәнлеген гамәлгә ашыру буенча йөкләмәләрне үтәмәгән очракта, граждан заказчыга ярдәм чаралары күрсәтү белән бәйле чыгымнарны тулы күләмдә капларга тиеш.

42. Ярдем чаралары күрсәтү белән бәйле чыгымнар күләме муниципаль берәмлек территориясендә тиешле чыгымнарны гамәлгә ашыру датасына исәпләнә.

43. Заказчы гражданга максатлы уку турында шартнамә өзелгәннән соң бер ай эчендә, гражданның уку һәм (яки) хезмәт эшчәнлеген гамәлгә ашыру буенча йөкләмәләрен үтәмәве сәбәпле, күрсәтелгән чыгымнарны исәпләү кушымтасы белән ярдем чаралары күрсәтү белән бәйле чыгымнарны каплау кирәклегенә турында язма рәвештә хәбәрнамә жибәрә.

44. Максатлы укыту турында шартнамә өзелгән көннән алып максатлы укыту турында шартнамә төзелгән срок дәвамында граждан заказчының шәхси счётына (федераль законнарда билгеләнгән очрактарда заказчының (эш бирүче-оешманың) кредит оешмасындагы шәхси счётына) акча күчерү юлы белән ярдәм чаралары күрсәтү белән бәйлә чыгымнарны каплай.

VI. Югары белем бирү программалары буенча максатлы укытуга кабул итү үзенчәлекләре

45. Югары белем бирү программалары буенча максатлы укытуга кабул итү жирле бюджетның бюджет ассигнованиеләре хисабына жирле үзидарә органы тарафыннан билгеләнгән максатлы укытуга кабул итү квотасы чикләрендә, белем бирү программасы буенча укырга керүче граждан белән заказчы арасында төзелгән максатлы укыту турында шартнамәгә ярашлы рәвештә башкарыла. (алга таба максатлы укытуга кабул итү, максатлы укытуга кабул итү квотасы).

46. Максатлы укытуга кабул итү квотасы чикләрендә белем бирү программасы буенча укырга керүче граждан белән максатлы укыту турында килешү гражданның максатлы укытуга кабул итү квотасы чикләрендә максатлы укытуга керү шартын күздә тотарга тиеш.

Максатлы укыту турында килешү төзелгән очракта, ул максатлы укытуга кабул итү квотасы чикләрендә гражданның максатлы укытуга керүен һәм белем бирү программасы буенча укырга керүче граждан белән заказчы арасында төзелгән күздә тотар:

- граждан белем бирү эшчәнлеген алып баручы оешмага максатлы укытуга кабул итү турында гариза биргәндә заказчы тарафыннан расланган максатлы укыту турында килешүнең күчermәсен яки максатлы укыту турында килешүнең оригиналын күрсәтеп, аның күчermәсен тапшыра;

- гражданны максатлы укытуга кабул итү квотасы чикләрендә максатлы укытуга кабул иткәннән соң бер ай эчендә белем бирү эшчәнлеген гамәлгә ашыручы оешма заказчыга максатлы укытуга гражданны кабул итү турында язма рәвештә хәбәр итә.

47. Әгәр максатлы укыту турында килешү гражданның максатлы укытуга кабул итү квотасы һәм конкрет белгечлекләр буенча максатлы укытуга кабул итү квотасы чикләрендә максатлы укытуга керү шартын күздә тотар икән, хезмәт эшчәнлеген гамәлгә ашыру урыны муниципаль берәмлек тарафыннан билгеләнә. Әгәр максатлы укыту турында килешүдә берничә белгечлек, югары белем, фәнни белгечлекләр эзерләү юнәлешләре күрсәтелгән булса, хезмәт эшчәнлеген гамәлгә ашыру урыны һәр белгечлек, эзерлек юнәлеше, фәнни белгечлек өчен аерым билгеләнә.

48. Максатлы укыту турында шартнамә төзегән гражданны максатлы укытуга кабул итү, аның буенча заказчы булып жирле үзидарә органы тора, хезмәт эшчәнлеген гамәлгә ашыру урыны максатлы укыту турында шартнамәгә ярашлы рәвештә муниципаль берәмлек территориясендә билгеләнә.

49. Әгәр граждан максатлы укытуга кабул итү квотасы чикләрендә максатлы укытуга укырга керсә һәм максатлы укытуга кабул итү квотасы белгечлек, югары белем эзерләү юнәлеше, фәнни белгечлек буенча гражданны максатлы укытуга кабул итү датасына билгеләнгән булса, хезмәт эшчәнлеген гамәлгә ашыру урыны үзгәртелергә мөмкин, граждан хезмәт эшчәнлеген гамәлгә ашыру буенча йөкләмәне туктатып тору яки үтәүдән азат итү хокукына ия.

50. Максатлы уку турында килешү төзегән граждан максатлы укуга кабул итү квотасы чикләрендә максатлы укуга керү шартын күздә тоткан граждан укуга кермәсә, граждан заказчыга максатлы укуга кермәү турында язма рәвештә хәбәр итә. Максатлы укыту турында килешү өзелә, максатлы укыту турында килешү яклары максатлы укыту турында килешү буенча йөкләмәләрне үтәмәгән өчен җаваплылыктан азат ителә.

51. Әгәр граждан максатлы укытуга кабул итү квотасы чикләрендә максатлы укытуга укырга керсә һәм максатлы укыту турында килешүгә туры килмәгән укыту характеристикалары белән укытуга күчерелсә, белгечлек, югары белем эзерләү юнәлеше, граждан укытуга күчерелә торган фәнни белгечлек, югары белем һәм фәнни белгечлекләр эзерләү юнәлешләре исемлегенә керергә тиеш.

Әгәр белгечлек, югары белем эзерләү юнәлеше, граждан укытуга күчерелгән фәнни белгечлек, югары белем эзерләү юнәлешләре, фәнни белгечлекләр исемлегенә кермәсә, ә күчерү Граждан инициативасы буенча башкарылган булса, максатлы укыту турында килешү өзелә, заказчы максатлы укыту турында килешү буенча йөкләмәләрне үтәмәгән өчен җаваплылыктан азат ителә, граждан максатлы укыту.

52. Максатлы укыту турында килешү, аңа ярашлы рәвештә, максатлы укытуга кабул итү квотасы чикләрендә максатлы укытуга кабул ителгән, максатлы укыту турында килешү яклары килешүе буенча өзелергә мөмкин түгел, шулай ук әлеге Нигезләмәдә каралганнан тыш, максатлы укыту турында килешү яклары йөкләмәләрен үтәүне туктату яки туктатып торуның башка шартларын билгели алмый.

53. Заказчы 3 ел дәвамында максатлы укытуга кабул ителгән гражданны эшкә урнаштыру буенча йөкләмәне үтәмәгән очракта, заказчы яки граждан муниципаль бюджет акчалары хисабына югары белем бирү программалары буенча белем бирү эшчәнлеген гамәлгә ашыручы оешмада гражданны укытуга муниципаль бюджет чыгымнары күләмендә штраф түлиләр (алга таба - штраф).

54. Штраф муниципаль бюджет акчалары хисабына белем бирү эшчәнлеген гамәлгә ашыручы Оешмага түләнә, анда Граждан максатлы уку турында килешүгә (алга таба штраф алучы) ярашлы рәвештә белем ала. Гражданны максатлы укыту

турында шартнамәгә ярашлы рәвештә белем бирү эшчәнлеген гамәлгә ашыручы берничә оешмада укыткан очракта (бер оешмадан икенчесенә күчерү нәтижәсендә), штрафны шундый оешмаларның соңгысы ала. Гражданны челтәр формасында гамәлгә ашырыла торган белем бирү программасы буенча белем бирү эшчәнлеген гамәлгә ашыручы берничә оешмада укыткан очракта, штраф алучы-билгеләнгән квота чикләрендә максатлы укытуга кабул ителгән оешма.

55. Заказчы максатлы укуга кабул итү квотасы чикләрендә максатлы укуга керү шартын күздә тоткан максатлы укыту турында шартнамә төзегән гражданның билгеләнгән эшкә урнашу срогыннан 3 ел узганчы, белем бирү эшчәнлеген гамәлгә ашыручы Оешмага гражданның хезмәт эшчәнлеген гамәлгә ашыру буенча йөкләмәсен үтәве турында язма рәвештә хәбәр итә.

56. Әгәр максатлы укыту турында килешү өзәлсә һәм граждандан хезмәт эшчәнлеген башкару буенча йөкләмәне үтәмәгәнә өчен җаваплылыктан азат ителмәсә, заказчы максатлы укыту турында килешү өзәлгәннән соң бер ай эчендә штраф алучыга гражданның хезмәт эшчәнлеген башкару буенча йөкләмәне үтәмәве турында язма рәвештә хәбәр итә.

Әгәр максатлы укыту турында килешү өзәлсә һәм заказчы гражданны эшкә урнаштыру буенча йөкләмәне үтәмәгән өчен җаваплылыктан азат ителмәсә, максатлы укыту турында килешү өзәлгәннән соң бер ай эчендә гражданин штраф алучыга заказчының эшкә урнаштыру буенча йөкләмәне үтәмәве турында язма рәвештә хәбәр итә.

57. Хәбәрнамә алган очракта штраф алучы заказчыга яисә граждандан язма рәвештә штраф түләү турында таләп жиһәрә, анда штраф күләме һәм штраф алучының шәхси счёты реквизитлары муниципаль берәмлекнең финанс органында (федераль законнар белән билгеләнгән очракларда кредит оешмасында штраф алучының счёты реквизитлары) акчалата средстволар күчерү өчен күрсәтелә.

58. Штраф күләме штраф алучы тарафыннан түбәндәгә шартларга ярашлы билгеләнә:

- әгәр заказчы гражданны эшкә урнаштыру буенча йөкләмәләрен үтәмәсә, штраф югары белем бирү программаларын гамәлгә ашыру буенча дәүләт хезмәтләре күрсәтүгә чыгымнарның база нормативлары күләмендә, штраф алучының максатлы укыту турында шартнамә нигезендә үзләштергән белем бирү программасы буенча чыгымнарның база нормативларына карата кулланыла торган коррекцияләү коэффициентлары кыйммәтләрен исәпкә алып алына (алга таба - норматив чыгымнар);

- әгәр граждандан максатлы укыту турында шартнамә шартларында белем бирү программасын үзләштерүне тәмамлаган һәм хезмәт эшчәнлеген гамәлгә ашыру буенча йөкләмәләренә тулысынча яки өлешчә үтәмәгән булса, штраф күләме норматив чыгымнарга ярашлы рәвештә 3 ел эчендә эшләнмәгән вакытның (көннәрнең) өлешенә пропорциональ рәвештә билгеләнә;

- эгэр граждaн максaтлы укыту турында шaртнамa шaртларында бeлeм бирү программасын үзлөштөрү тaмaмланмагaнга бaйлe рaвeштe хeзмeт эшчeнлeгeн гaмaлгa ашыру бueнчa йөклөмөлөрнe үтeмэгeн икeн, штрaф күлөмe нoрмaтив чыгымнaргa ярaшлы рaвeштe, бeлeм бирү программасы бueнчa укыту вaкыты (көннөрe) бeлeм бирү программасы бueнчa укыту срoгыннaн тaшкил иткeн өлөшкe прoпoрциoнaль рaвeштe билгeлөнө.

59. Заказчы яки граждaн штрaф түлөүгe тaлөпнe алгaннaн сoң 12 aйдaн дa сoңгa кaлмыйчa штрaфны муниципaль бeрeмлeкнeң финaнс oргaнындагы шeхси счeткa (фeдeрaль зaкoннaрдa билгeлeнгeн oчрaклардa крeдит oeшмaсындагы счeт) aкчa күчeрү юлы бeлeн түли, aнын рeквизитлaры штрaф түлөүгe тaлөптe күрсeтeлгeн.

60. Штрaф aлучы штрaф түлөүдeн aлынгaн aкчaларны үзeнeң бeлeм бирү эшчeнлeгeн финaнс яктaн тeэмин итүгe жибэрe. Күрсeтeлгeн aкчaларны куллaну (куллaну) юнөлөшлөрe штрaф aлучы тaрaфыннaн мөстөкыйль билгeлөнө.

61. Максaтлы укыту турында килeшү яклaры түбeндөгe нигeзлөр булгaндa штрaф түлөүдeн азaт итeлө:

- граждaн штрaф түлөүдeн азaт итeлө:

- эгэр граждaн максaтлы укыту турында килeшү бueнчa йөклөмөлөрнe үтeмэгeнe өчeн жaвaплылыктaн азaт итeлсe;

- эгэр граждaн 3 нeм aннaн дa күбрөк бaлaсы булгaн бeрдeнбeр aтa-aнa булсa;

зaкaзчы штрaф түлөүдeн азaт итeлө, эгэр зaкaзчы максaтлы укыту турында килeшү бueнчa йөклөмөлөрнe үтeмэгeнe өчeн жaвaплылыктaн азaт итeлгeн булсa. Максaтлы укыту турында килeшүнeң штрaф түлөүнe тaлөп иткeн ягы штрaф aлучыгa тиeшлe нигeзнeң булуын рaслaучы дoкумeнт (Дoкумeнтлaр) күчeрмeсe кушымтaсы бeлeн тиeшлe нигeзнeң булуы турында язмa рaвeштe хeбэр итe.

62. Заказчы яки граждaн тaрaфыннaн билгeлeнгeн срoккa штрaф түлөнмөгeн oчрaктa, штрaф aлучы штрaфны суд тeртибeндe түлөтe.

63. Эгэр максaтлы укытугa зaкaз бирүчe максaтлы укытугa кaбул итeлгeн граждaн укыгaн бeлeм бирү эшчeнлeгeн гaмaлгa ашыручы oeшмa булсa, ул мoндый граждaнны эшкe урнaштыру бueнчa йөклөмөсeн бoзгaн oчрaктa, aны укытугa чыгымнaрны элeгe oeшмa муниципaль бeрeмлeк бюджeты керeмeнe кaплaргa тиeш.

64. Кoмпeнсaция күлөмe максaтлы укытугa кaбул итeлгeн граждaнны максaтлы укыту турында шaртнамe нигeзeндe үзлөштeргeн бeлeм бирү программасы бueнчa бaзa нoрмaтивлaрынa кoррeкциялeү кoэффeциeнтлaры кыйммeтлөрeн исeпкe aлып, максaтлы укытугa кaбул итeлe торгaн чыгымнaр күлөмe булaрaк билгeлөнө.

65. Эшкэ урнашу буенча йөкләмэләр бозылган очракта югары белем бирү программалары буенча максатлы укутуга кабул ителгән граждандан оешма-заказчы житәкчесенә мондый бозу килеп чыккан көннән алып бер айдан да соңга калмыйча (алга таба - гражданның мөрәжәгәте) шундый бозу булуы турында язма рәвештә хәбәр итә.

66. Заказчы оешма мондый оешма белән максатлы укуту турында килешү төзөгән гражданның мөрәжәгатен граждандан мөрәжәгатен теркәгән көннән алып 30 көн эчендә карый.

67. Әгәр заказ бирүче оешма гражданның мөрәжәгатен карау срокларын бозса яки җавап асылда бирелмәсә, мондый гражданин әлегә оешманың оештыручысына (оештыручыларына) (алга таба - оештыручыга (оештыручыларга)) заказ бирүче оешмага мөрәжәгать күчермәсен, максатлы укуту турында шартнамә күчермәсен һәм мондый бозуны раслаучы башка документларны кушып, эшкэ урнашу буенча йөкләмэләрне бозу турында язма рәвештә хәбәр итә.

68. Оештыручы (оештыручылар) югары белем бирүнең белем бирү программалары буенча максатлы укутуга кабул ителгән гражданның заказчы оешманың эшкэ урнашу буенча йөкләмэләрне бозуы турындагы хәбәрнамәсен алганнан соң бер айдан да соңга калмыйча мондый бозулар өчен тикшерү үткәрә.

69. Әгәр заказчы оешма тарафыннан максатлы укутуга кабул ителгән гражданны эшкэ урнаштыру буенча йөкләмэләрне бозу факты ачыкланса, 10 календарь көннән дә соңга калмыйча, оештыручы (оештыручылар) мондый оешманың аны бетерү турында тәкъдимен жиберә (жиберәләр).

70. Ачыкланган хокук бозуларны бетерү турында яки ачыкланган хокук бозуларны бетерү мөмкин булмау сәбәпләре турында хәбәр ителмәгән очракта, рекомендацияләр алганнан соң 15 календарь көннән дә соңга калмыйча, оештыручы (оештыручылар) заказчы оешма адресына максатлы укутуга кабул ителгән гражданны укутуга тотылган чыгымнарны каплау турында язма рәвештә хәбәр итә.

71. Әгәр максатлы укутуга кабул ителгән гражданны эшкэ урнаштыру буенча йөкләмэләрне бозу факты ачыкланмаса, оештыручы (оештыручылар) тикшерү тәмамланганнан соң 30 календарь көн эчендә мондый граждандан язма җавап жиберә.

72. Заказчы оешма әлегә Нигезләмәнең 64 пункты нигезендә муниципаль берәмлек керемнә чыгымнар суммасын берьюлы 12 айдан да соңга калмыйча түли.

73. Заказчы оешма әлегә Нигезләмәнең 61 пунктының бишенче абзацында күрсәтелгән нигезләр булган очракта компенсациядән азат ителә.

74. Оешма тарафыннан билгеләнгән вакыт эчендә гражданны укутуга тотылган чыгымнарны түләмәгән очракта (әлегә Нигезләмәнең 73 пунктында

күрсәтелгән нигезләр булмаганда), компенсация алучы суд тәртибендә түләтүне гамәлгә ашыра.

75. Максатлы укыту һәм максатлы укытуга кабул итү үзенчәлекләре контракт буенча хәрби хезмәт үтү бурычы белән мәнфәгатьләрдә укуны тәмамлаганнан соң Россия Федерациясә Хөкүмәтенең аерым актлары белән билгеләнә

Урта һөнәри яки югары белем бирү программасы буенча максатлы уку турунда килешүнең типик формасы

**Мәгариф программасы буенча максатлы уку турунда
ШАРТНАМӘ**

_____ (урта һөнәри белем, югары белем)
(кирәклесен сайларга)

_____ 20__ - елның "___" _____ (шартнамәне
(килешүне тезү урыны) _____ тезү датасы)

_____ (Федераль дәүләт органы, Россия Федерациясе субъектының дәүләт
хакимияте органы, жирле үзидарә органы, юридик зат, шәхси эшмәкәрнең
тулы исеме)
алга таба _____, _____ заказчы
, _____ йөзөндә

_____ (вазыйфаның исеме, фамилиясе, атасының исеме (булган очракта)
гамәлдә булган _____,
(документның исеме)
Бер яктан, _____

_____ һәм
(гражданның фамилиясе, исеме, атасының исеме (булган очракта)
алга таба гражданинның исеме, икенче яктан, _____

_____ (гражданин эшкә урнаштырылачак оешманың тулы исеме)
алга таба эш бирүче исеме, _____

_____ (Белем бирүне гамәлгә ашыручы оешманың тулы исеме
гражданин укыган эшчәнлек, _____

_____ яисә граждан укырга керергә уйлаган белем бирү эшчәнлеген гамәлгә
ашыручы оешмалар

_____ дип атыйбыз, алга таба белем бирү оешмасы дип аталган 2, яктар
тарафыннан бергәләп, түбәндәгеләр турунда әлеге килешүне төзеделәр:

I. Әлеге шартнамә предметы

Граждан белем бирү программасын _____ үзләштерергә тиеш

(югары белем, урта һөнәри белем бирү) (сайларга)
кирәкле)

(алга таба - мәгариф программасы) гражданның әлеге килешүнең II
бүлегә билгеләгән мәжбүри Программаны үзләштерү характеристикаларына
(алга таба - уку туру характеристикалары) ярашлы рәвештә һәм әлеге
килешү шартларында алынган квалификациягә ярашлы рәвештә хезмәт
эшчәнлеген гамәлгә ашырырга.

Граждан _____ укырга

(хаклы, хокуксыз) (кирәклесен сайларга)
максатлы укытуга билгеләнгән квота чикләрендә максатлы укытуга уку
характеристикаларына ярашлы рәвештә.

Заказчы гражданның белем бирү программасын үзләштерү чорында тиеш

(гражданга ярдәм чараларын күрсәтүне оештырырга,

гражданга ярдәм чараларын тәкъдим итәргә) (кирәклесен сайларга)
һәм әлеге килешү шартларында белем бирү программасын үзләштерү
нәтижәсендә алынган квалификациягә ярашлы рәвештә гражданны эшкә
урнаштыруны тәэмин итәргә.

Законлы вәкилнең ризалыгы ата-ана, язма рәвештә рәсмиләштерелгән
уллыкка алучы яки балигъ булмаган гражданның опекуны, әлеге килешүгә
кушыла һәм аның аерылгысыз өлеше булып тора.